

SXEDIO.Q60

5.1.1993: Ο ΑΜΕΡΙΚΑΝΟΣ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΖΙΟΡΤΖ ΜΠΟΥΣ ΣΕ ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΣΤΟ ΚΟΓΚΡΕΣΣΟ ΤΟΝΙΖΕΙ ΟΤΙ ΣΥΜΦΩΝΕΙ ΠΩΣ ΔΕΝ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΣΥΝΕΧΙΣΘΕΙ ΤΟ ΣΤΑΤΟΥΣ ΚΒΟ ΚΑΙ ΟΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΠΙΤΕΥΧΘΕΙ ΜΙΑ ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗ ΔΕΣΜΗ ΙΔΕΩΝ ΓΚΑΛΙ

Στο διάστημα μετά το ναυάγιο των συνομιλιών μεταξύ του Προέδρου Βασιλείου και του Ραούφ Ντενκιάς και ενώ η Κύπρος βρισκόταν σε περίοδο προεδρικών εκλογών ο αμερικανός Πρόεδρος Τζιορτζ Μπους, σε έκθεση του στο Κογκρέσο ανέφερε ότι συμφωνούσε με την πρόνοια του Ψηφίσματος του Συμβουλίου Ασφαλείας **789** ότι υφιστάμενο καθεστώς στην Κύπρο δεν είναι αποδεκτό.

Ανέφερε ακόμα ότι μια πλήρης συμφωνία σύμφωνα με τη " Δέσμη Ιδεών" θα πρέπει να επιτευχθεί χωρίς καθυστέρηση.

Ανέφερε στην έκθεση του ο Πρόεδρος Μπους:

ΕΚΘΕΣΗ ΜΠΟΥΣ

(Μετάφραση)

ΛΕΥΚΟΣ ΟΙΚΟΣ

Γραφείο Γραμματείας Τύπου

5 Ιανουαρίου, 1993

ΚΕΙΜΕΝΟ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΣΤΟΝ ΠΡΟΕΔΡΟ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ ΚΑΙ ΤΟΝ ΠΡΟΕΔΡΟ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

Αγαπητέ κύριε Πρόεδρε της Βουλής,

Κύριε Πρόεδρε

"Σύμφωνα με το Δημόσιο Νόμο **95-384 (22 U.S.C. 2373 (a))**, σας υποβάλλω αυτή τη διμηνιαία έκθεση για την πρόοδο σε μια διυθέτηση του Κυπριακού προβλήματος με διαπραγματεύσεις. Αυτή η έκθεση καλύπτει τους μήνες Σεπτέμβριο και Οκτώβριο και, για σκοπούς συνέχειας και συμπλήρωσης, τις πρώτες **12** ημέρες του Νοεμβρίου **1992**. Επίσης, στην έκθεση

περιλαμβάνονται η έκθεση του Γενικού Γραμματέα για το γύρο των συνομιλιών του Σεπτεμβρίου και Νοεμβρίου και το ψήφισμα **789** του Συμβουλίου Ασφαλείας, το οποίο υιοθέτησε την έκθεση, που έχουν εκδοθεί στα μέσα του Νοεμβρίου του **1992**.

Η περισσότερη από την αναφερόμενη περίοδο του Σεπτεμβρίου και Οκτωβρίου χρησιμοποιήθηκε για την προετοιμασία της επανάληψης των διαπραγματεύσεων για το Κυπριακό που προωθούνται (**sponsored**) από τα Ηνωμένα Έθνη που είχαν προγραμματισθεί για τις **26** Οκτωβρίου. Στη διάρκεια της δεύτερης και τρίτης εβδομάδας του Σεπτεμβρίου, ο πρέσβης Νέλσον Λέτски πραγματοποίησε το τρίτο ταξίδι του στην Κύπρο, την Ελλάδα και την Τουρκία πριν αφυπηρητήσει στις **30** Σεπτεμβρίου και την παράδοση της θέσης του ως ειδικού συντονιστή για το Κυπριακό στον πρέσβη Τζων Μαρέσκα.

Στη διάρκεια της επίσκεψης του στην περιοχή ο πρέσβης Λέτски συζήτησε το καθεστώς και το μέλλον των διαπραγματεύσεων με τον Πρόεδρο Βασιλείου της Κύπρου, τον τουρκοκύριο ηγέτη Ραούφ Ντενκτάς, τον Πρωθυπουργό Ντεμιρέλ της Τουρκίας και τον Πρωθυπουργό Μητσοτάκη της Ελλάδας.

Στη διάρκεια της τρίτης εβδομάδας του Σεπτεμβρίου, πρώτη εβδομάδα της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών του **1992**, ο τότε εκτελών καθήκοντα Υπουργός Εξωτερικών Λώρενς Ηγκολμπεργκερ συναντήθηκε στη Νέα Υόρκη με τον Πρόεδρο Βασιλείου, τον Έλληνα Υπουργό Εξωτερικών Παπακωνσταντίνου, και τον Τούρκο Υπουργό Εξωτερικών Τσιετίν.

Ο πρέσβης Λέτски συνοδευόμενος από το διάδοχο του, Πρέσβη Τζων Μαρέσκα, είχε επιπρόσθετες συναντήσεις με τον Πρόεδρο Βασιλείου, τους Υπουργούς Εξωτερικών Παπακωνσταντίνου και Τσιετίν και αντιπροσώπους της τουρκοκυπριακής κοινότητας.

Ο πρέσβης Μαρέσκα ταξίδευσε στην Κύπρο, την Ελλάδα και την Τουρκία στη διάρκεια της δεύτερης και τρίτης εβδομάδας του Οκτωβρίου για περισσότερη προπαρασκευαστική εργασία για τις συνομιλίες στη

Νέα Υόρκη που ήσαν προγραμματισμένες να επαναρχίσουν στις **26** Οκτωβρίου. Στη διάρκεια της ίδιας περιόδου οι αντιπρόσωποι του Γενικού Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών ταξίδευσαν στην Κύπρο, την Ελλάδα και την Τουρκία για προετοιμασία των συνομιλιών.

Οι απ' ευθείας συναντήσεις μεταξύ του Προέδρου Βασιλείου και του κ. Ντενκτάς υπό την προεδρία του Γενικού Γραμματέα επαναλήφθηκαν στις **28** Οκτωβρίου στη Νέα Υόρκη με καθυστέρηση δύο ημερών που οφειλόταν σε προβλήματα που σχετίζονται με τον τρόπο που οι τίτλοι των δύο ηγετών καταχωρήθηκαν στην ημερήσια διάταξη της Γραμματείας των Ηνωμένων Εθνών. Μεταξύ τις **28ης** Οκτωβρίου και της **11ης** Νοεμβρίου έγιναν **10** κοινές συναντήσεις, στη διάρκεια των οποίων ο Γενικός Γραμματέας κατέγραψε λεπτομερώς τις θέσεις των δυο πλευρών πάνω στη " Δέσμη Ιδεών" των Ηνωμένων Εθνών για ένα περίγραμμα διευθέτησης του Κυπριακού. (Αντίγραφο της Δέσμης Ιδεών ενσωματώνεται στην έκθεση του Γενικού Γραμματέα στις **21** Αυγούστου, **1992**, η οποία έχει περιληφθεί στην τελευταία μου επιστολή πάνω στο θέμα).

Εχοντας σημειώσει τις θέσεις των μερών, ο Γενικός Γραμματέας προετοίμασε ένα "μη έγγραφο" στο οποίο καθορίζονται τα ουσιώδη στοιχεία των θέσεων των δύο πλευρών, μαζί με τα σχετικά τμήματα της "Δέσμης Ιδεών" και τα ψηφίσματα των Ηνωμένων Εθνών. Και οι δυο πλευρές επιβεβαίωσαν ότι οι αντίστοιχες θέσεις τους αντικατοπτρίζονταν ορθά στο "μη έγγραφο"(non-paper) του Γενικού Γραμματέα.

Η έκθεση του Γενικού Γραμματέα στο Συμβούλιο Ασφαλείας στις **19** Νοεμβρίου, **1992**, για τις καλές του υπηρεσίες στο Κυπριακό, που επισυνάπτεται, προχώρησε σε μερικές λεπτομέρειες πάνω στις θέσεις των δυο πλευρών, και σημείωσε ότι σε μερικές περιοχές η τουρκοκυπριακή πλευρά παρεκκλίνει από τη " Δέσμη Ιδεών" των Ηνωμένων Εθνών. Ο Γενικός Γραμματέας σημείωσε επίσης, ότι παρ' όλων ότι η

Ελληνοκυπριακή πλευρά διακήρυξε ότι αποδέχεται τις πρόνοιες της "Δέσμης Ιδεών", τέτοιες διακηρύξεις συνοδεύονταν τακτικά από όρους. Τόνισε ότι αυτά τα θέματα θα πρέπει να ξεκαθαρίσουν με τρόπο που να μη παρεκκλίνουν από τη "Δέσμη Ιδεών".

Ο Γενικός Γραμματέας στην παράγραφο **59** της έκθεσης του άφησε να εννοηθεί ότι οι εντατικές προσπάθειες απέτυχαν να επιτύχουν μια πλήρη συμφωνία, και κατέληξε ότι η έλλειψη πολιτικής θέλησης που ανέφερε στην προηγούμενη έκθεση του "συνεχίζει να παρεμποδίζει την κατάληξη σε μια συμφωνία η οποία κατά τα άλλα είναι κοντά".

Σημείωσε στην επόμενη παράγραφο ότι το Συμβούλιο Ασφαλείας ζήτησε στο ψήφισμα του **774** (που σας υπέβαλα με την τελευταία μου επιστολή) ότι αν δεν επιτευχθεί μια συμφωνία, ο Γενικός Γραμματέας θα πρέπει να εισηγηθεί υπαλλακτική πορεία δράσης για επίλυση του Κυπριακού προβλήματος. Στις επόμενες παραγράφους περιγράφονται οι προτάσεις του, στις οποίες περιλαμβάνεται αριθμός μέτρων τα οποία θα βοηθήσουν στη δημιουργία ενός νέου κλίματος εμπιστοσύνης μεταξύ των δυο πλευρών, οι οποίες θα συμβάλουν στην επιτυχία της διαπραγματευτικής διαδικασίας. Αυτά τα μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης αναφέρονται στην παράγραφο **63** της έκθεσης του Γενικού Γραμματέα.

Στις **25** Νοεμβρίου, το Συμβούλιο Ασφαλείας υιοθέτησε το ψήφισμα **789** το οποίο προσυπογράφει την έκθεση του Γενικού Γραμματέα της **19ης** Νοεμβρίου, και καλεί τις δυο πλευρές να δεσμευθούν στα μέτρα εμπιστοσύνης του Γενικού Γραμματέα, περιλαμβανομένης και της έναρξης στη σημαντική μείωση των ξένων στρατευμάτων και των δαπανών για την άμυνα στη νήσο.

Είμαι ευτυχής να σημειώσω ότι πριν την αναχώρησή τους το Νοέμβριο από τη Νέα Υόρκη τα μέρη συμφώνησαν να επαναλάβουν τις απευθείας συνομιλίες τους το Μάρτη του **1993**, που θα είναι μετά τις προεδρικές εκλογές στη Δημοκρατία της Κύπρου,

οι οποίες προγραμματίζονται για τις **7** Φεβρουαρίου, **1993**. Θα προτιμούσαμε, βεβαίως, ότι ο γύρος των διαπραγματεύσεων του Οκτωβρίου- Νοεμβρίου να προχωρούσε πέραν του σημείου του καθορισμού των θέσεων και των διαφορών και να εισερχόταν στη φάση της γεφύρωσης των διαφορών μεταξύ των θέσεων των μερών και της " Δέσμης Ιδεών " των Ηνωμένων Εθνών, περιλαμβανομένου και του χάρτη του Γενικού Γραμματέα, ο οποίος παραμένει η βάση των διαπραγματεύσεων για μια δίκαιη και μόνιμη λύση η οποία θα είναι προς όφελος όλων των Κυπρίων.

Συνεχίζω να πιστεύω και συμφωνώ με την πρόνοια του Ψηφίσματος του Συμβουλίου Ασφαλείας **789** ότι το παρόν καθεστώς (**status quo**) δεν είναι αποδεκτό. Μια πλήρης συμφωνία σύμφωνα με τη " Δέσμη Ιδεών " θα πρέπει να επιτευχθεί χωρίς καθυστέρηση. Καλώ επίσης όλους τους ενδιαφερομένους να δεσμευθούν στην εφαρμογή των μέτρων εμπιστοσύνης που καθορίζονται στο ψήφισμα **789** και να έλθουν στον επόμενο γύρο των συνομιλιών, προετοιμασμένοι να πάρουν τις δύσκολες αποφάσεις που θα επιτύχουν μια ταχεία συμφωνία.

Ειλικρινώς
Τζιορτζ Μπους.